УДК 342.9:336.2
DOI https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-4-35

Катерина РЕМЕЗ©
аспірант кафедри адміністративного права і процесу
(Дніпровський державний університет внутрішніх справ, м. Дніпро, Україна)
d_alpaa@dduvs.edu.ua

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОДАТКОВІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ТА МІСЦЕ СЕРЕД НИХ НОРМ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

У статті проаналізовано нормативно-правові засади юридичної відповідальності за податкові правопорушення та місце серед них норм адміністративного права. Визначено, що нестача податкових надходжень ускладнює фінансування соціальних програм, виплату зарплат та пенсій. Також в умовах переходу України до ринкової економіки та в умовах воєнного стану зростання податкових правопорушень стало серйозною проблемою. Зазначено, що злочинність у цій сфері набула масового характеру, а схеми приховування доходів – поширеного явища.

Проаналізовано особливості кримінальної, адміністративної та фінансової (податкової) відповідальності за правопорушення в податковій сфері. Охарактеризовано податкове правопорушення як протиправне діяння, що порушує податкове законодавство і призводить до неналежного виконання податкових зобов'язань. В ході проведеного дослідження визначено, що адміністративно-правові норми спрямовані на правове регулювання податкової політики, що виражається в публічному адмініструванні податкових відносин, виокремленні статусу суб'єктів податкових відносин, забезпеченні контролю у сфері оподаткування, застосуванні адміністративно-правових норм та процедур у сфері податкової діяльності шляхом стягнення податків або накладення стягнень за податкові правопорушення. Визначено, що важливе місце серед норм, що регулюють юридичну відповідальність за податкові правопорушення, посідають норми адміністративного права. Податкові відносини регулюються адміністративно-правовими нормами, тобто законами, які є основою для правового порядку у цій сфері.

Ключові слова: *податкові правопорушення, адміністративні норми, юридична відповідальність, публічне адміністрування, правові засоби.*

Постановка проблеми. Згідно з положеннями статті 67 Конституції України, кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом [3]. Проте сьогодні проблема податкових правопорушень в Україні стає дедалі гострішою. Зростання тіньової економіки та використання схем приховування доходів призводять до значного недоотримання податків до державного бюджету. Це, в свою чергу, посилює економічну кризу, виснажує фінансові ресурси країни та негативно впливає на рівень життя населення. Наповнення державного бюджету є життєво важливим для розвитку будь-якої країни. Своєчасна та повна сплата податків, зборів та інших обов'язкових платежів забезпечує фінансову стабільність держави, а також дає змогу покращити соціальну захищеність громадян. Ухилення від сплати податків є не лише кримінальним злочином, але й серйозною загрозою для наповнення бюджету та забезпечення державних програм.

Нестача податкових надходжень ускладнює фінансування соціальних програм, виплату зарплат та пенсій. За останні роки спостерігається значне зростання бюджетного дефіциту, що підкреслює актуальність боротьби з податковими правопорушеннями.

© К. Ремез, 2024
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0001-9842-7816

Експерти та науковці зазначають, що сьогодні методи ухилення від сплати податків є доволі різноманітними, а податкові правопорушення, як правило, мають інтелектуальний характер. Загалом сучасні податкові правопорушення мають такі риси:

– здебільшого здійснюються в процесі професійної господарської діяльності з використанням комп'ютерних технологій та електронних засобів зв'язку;

– маскуються різноманітними прийомами та засобами приховування порушень під виглядом «невдалої» підприємницької діяльності;

– здійснюються особами, які мають вищу освіту, добре підготовані в економічному та організаційному планах, значна частина з яких пройшла підвищення кваліфікації за кордоном, раніше конфліктів з правоохоронними органами не мала;

– завдають значної економічної шкоди інтересам держави, більшості юридичних і фізичних осіб [10, с. 428–429].

Саме тому важливими є аналіз та вдосконалення нормативно-правових засад юридичної відповідальності за податкові правопорушення, а також виокремлення норм адміністративного права як одного з важливих елементів інструмента притягнення до відповідальності правопорушників.

Аналіз останніх публікацій. Теоретичні та практичні проблеми теорії податкових правовідносин розглядалися у роботах О.М. Бандурки, О.О. Бандурки, А.В. Головача, М.П. Кучерявенка, Т.Є. Кушнарьової, Т.О. Проценка, Л.А. Савченко, О.П. Угровецького. Проблематику податкових правопорушень вивчали Н.В. Проць, С.М. Попова, Г.С. Крайник, Л.М. Попова, О.М. Ещук, Ю.В. Тринчук, В.І. Озель, питання адміністративної відповідальності за ухилення від сплати податків – Ю.В. Марочкіна, Ю.Д. Овсій, А.С. Ярошенко, О.М. Костенко, Е.Д. Гасанов, Р.В. Калашнік. Водночас цілісної концепції нормативно-правового забезпечення застосування юридичної відповідальності за податкові правопорушення та визначення місця серед них норм адміністративного права досі сформовано не було. Такі питання переважно розглядалися фрагментарно без ґрунтовного наукового аналізу.

Тому **метою статті** є аналіз положень законодавства у сфері юридичної відповідальності за податкові правопорушення.

Основний виклад матеріалу. Повномасштабна війна внесла значні зміни до всіх сфер життя. Зокрема, податкова система зазнала суттєвих трансформацій, спрямованих на адаптацію до нових реалій та підтримку економіки в умовах війни. Однак разом з послабленням податкового тиску для окремих категорій платників спостерігається зростання випадків порушення податкового законодавства. Також в умовах переходу України до ринкової економіки зростання податкових правопорушень стало серйозною проблемою. Злочинність у цій сфері набула масового характеру, а схеми приховування доходів – великого поширення. Законодавство повинно ефективно захищати інтереси країни, підприємців і споживачів, а також боротися з податковими правопорушеннями. Статистичні дані свідчать про тривожну тенденцію, пов'язану з ухиленням від їх сплати.

Податкове правопорушення – це протиправне діяння, що порушує податкове законодавство і призводить до неналежного виконання податкових зобов'язань. Це не тільки правовий проступок, але й загроза для економічної безпеки держави.

Важливе місце серед норм, що регулюють юридичну відповідальність за податкові правопорушення, посідають норми адміністративного права. Податкові відносини регулюються адміністративно-правовими нормами, тобто законами, які є основою для правового порядку у цій сфері.

Системність адміністративно-правого регулювання податкових відносин в Україні за сучасного нормативно-правового забезпечення ускладняється об'єктивними обставинами. Серед них – значна кількість джерел правового регулювання податкових відносин, що належать до різних галузей права (конституційного, адміністративного, фінансового,

кримінально-процесуального тощо) та сфер (соціальної, фінансово-економічної, бюджетної), а також особливий статус ДПС України. Правове регулювання податкових відносин забезпечується значною кількістю нормативних актів, які відрізняються один від одного за багатьма ознаками – суб'єктами правотворчості, юридичною чинністю, порядком прийняття, назвою, порядком набуття чинності тощо [12, с. 114].

Основними нормативно-правовими актами, що регулюють юридичну відповідальність за податкові правопорушення, є:

– Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. [8];

– Кодекс адміністративного судочинства від 6 липня 2005 р. [1];

– Кодекс України про адміністративні правопорушення від 6 липня 2005 р. [2];

– Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. [4];

– Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. [5];

– Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. [6];

– Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції з оформлення податковими органами матеріалів про адміністративні правопорушення» від 2 липня 2016 р. № 566 (редакція від 15 лютого 2022 р.) [11].

Отже, розглянемо детальніше законодавчі документи, які регулюють правовідносини у сфері податкових правопорушень. Так, згідно з підпунктами 1.1–1.3 статті 111 Податкового кодексу України, за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовуються такі види юридичної відповідальності: фінансова, адміністративна, кримінальна. Зокрема, основними видами порушень податкового законодавства є відчуження майна, що перебуває в податковій заставі, без згоди контролюючого органу (стаття 116); порушення встановленого порядку взяття на облік (реєстрації) у контролюючих органах (стаття 117); порушення строку та порядку подання інформації про відкриття або закриття рахунків/ електронних гаманців, звіту про підзвітні рахунки (стаття 118); неподання або порушення порядку подання платником податків інформації для ведення Державного реєстру фізичних осіб – платників податків; неподання або несвоєчасне подання податкової звітності або невиконання вимог щодо внесення змін до податкової звітності (стаття 120); порушення платником податків порядку подання інформації про фізичних осіб – платників податків (стаття 119); порушення правил застосування спрощеної системи оподаткування фізичною особою – підприємцем (стаття 122) [8].

Ще одним нормативно-правовим актом, що посідає чільне місце серед норм у сфері юридичної відповідальності за податкові правопорушення, є Митний кодекс України. Згідно з його положеннями встановлюється податкова відповідальність.

Так, згідно зі статтею 303 Митного кодексу України, у разі несплати або неповної сплати митних платежів у встановлений строк такі платежі стягуються в порядку, визначеному Податковим кодексом України [6].

Щодо адміністративної відповідальності, то вона є засобом адміністративного впливу на порушників податкового законодавства із застосуванням адміністративно-правових норм. Підставою для адміністративної відповідальності за порушення податкового законодавства є наявність складу адміністративного правопорушення – винної або необережної дії чи бездіяльності, що посягає на захищені законом суспільні відносини, за яку законодавством передбачена адміністративна відповідальність [9, с. 49].

Основні документи, що регулюють притягнення до адміністративної відповідальності, складання процесуальних документів та розгляд такого провадження, врегульовано Кодексом адміністративного судочинства, Кодексом України про адміністративні правопорушення та Наказом Міністерства фінансів України «Про затвердження Інструкції з оформлення податковими органами матеріалів про адміністративні правопорушення».

Зокрема, згідно з положеннями Кодексу України про адміністративні правопорушення, податкові органи уповноваженні як на розгляд справи та винесення постанові по справі (тобто компетенція розгляду належить податковим органам), так і на складання протоколу про адміністративні правопорушення в податковій сфері, з подальшим спрямуванням до суду.

Так, компетенція органів щодо винесення постанови податковими органами визначена статтею 234-2 КУпАП, в якій зазначено, що податкові органи розглядають справи про адміністративні правопорушення, пов'язані з порушенням порядку приймання готівки для подальшого її переказу (стаття 163-13), порушенням порядку проведення готівкових розрахунків та розрахунків з використанням електронних платіжних засобів за товари (послуги) (стаття 163-15), ухиленням від подання декларації про доходи (стаття 164-1), порушенням законодавства про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (стаття 165-1), порушенням порядку припинення юридичної особи (частини 3–6 статті 166-6), перешкоджанням уповноваженим особам податкових органів у проведенні перевірок (стаття 188-23).

Від імені податкових органів розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право керівники податкових органів та їхні заступники, уповноважені ними посадові (службові) особи. Окрім цього, статтею 255 КУпАП визначено перелік правопорушень, за які територіальні податкові органи уповноважені на складання протоколу про адміністративні правопорушення в податковій сфері. Зокрема, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, та його територіальних органів (статті 51-2, 155-1, частини перша і третя статті 161-1, статті 162-1, 163-1 -163-4, 163-12, 163-15, частини друга і третя статті 163-17, статті 164, 164-5, 164-16, 166-16, 166-17, 177-2) [3; 9].

Отже, адміністративно-правові норми спрямовані на правове регулювання податкової політики, що виражається в такому:

– публічне адміністрування податкових відносин;

– виокремлення статусу суб'єктів податкових відносин;

– застосування адміністративно правових норм та процедур у сфері податкової діяльності шляхом стягнення податків або ж накладення стягнень за податкові правопорушення;

– забезпечення контролю у сфері оподаткування.

Адміністративно-правове регулювання у сфері оподаткування характеризується такими особливостями: 1) є каталізатором податкової системи й управлінською складовою частиною податкової політики; 2) відображає цілеспрямований, організуючий та управлінський вплив держави на процес оподаткування задля забезпечення ефективного адміністрування податків, забезпечення своєчасності сплати коштів у формі податків та інших обов'язкових платежів; 3) об'єктом виступає процес оподаткування, а головним завданням є забезпечення ефективної фіскальної та податкової політики країни [12, с. 112].

Наступним видом юридичної відповідальності серед податкових правопорушень є кримінальна відповідальність, яка врегульована Кримінальним кодексом України та Кримінально-процесуальним кодексом України. Згідно з чинним законодавством, кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків настає, коли особа ухиляється від сплати податків у значному розмірі або систематично не сплачує податки, або ухиляється від сплати податків за допомогою шахрайства, підробки документів тощо. Залежно від тяжкості злочину, кримінальна відповідальність може передбачати як штраф у вигляді грошового стягнення, так і позбавлення волі на певний термін або й інші покарання. Важливо розуміти, що ухилення від сплати податків є серйозним злочином, який завдає значної шкоди державі.

Так, статтею 212 Кримінального кодексу України, передбачена кримінальна відповідальність за ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів, а саме умисне ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів), що входять у систему оподаткування, введених у встановленому законом порядку, вчинене службовою особою підприємства, установи, організації, незалежно від форми власності, або особою, що займається підприємницькою діяльністю без створення юридичної особи, чи будь-якою іншою особою, яка зобов'язана їх сплачувати, якщо ці діяння призвели до фактичного ненадходження до бюджетів чи державних цільових фондів коштів у значних розмірах. Згідно зі статтею 11 Кримінального кодексу України, кримінальним правопорушенням є суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), вчинене суб'єктом кримінального правопорушення [4].

Під значним розміром коштів слід розуміти суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів, які в тисячу і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Під великим розміром коштів розуміються суми податків, зборів та інших обов'язкових платежів, які в три тисячі і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян. Під особливо великим розміром коштів – суми податків, зборів, інших обов'язкових платежів, які в п'ять тисяч і більше разів перевищують установлений законодавством неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Наявність у дії (чи бездіяльності) вини у формі умислу чи необережності є обов'язковою умовою притягнення до кримінальної відповідальності осіб, які вчинили діяння, передбачені зазначеними статтями Кримінального кодексу України [7].

Висновок. Таким чином, ефективні заходи щодо запобігання податковим злочинам та правопорушенням є необхідною умовою для економічного розвитку та стабільності України. Саме тому важливим для зменшення кількості податкових правопорушень є забезпечення контролю у цій сфері та притягнення винних до юридичної відповідальності.

Податкова відповідальність регулюється окремими правовими джерелами, найважливішими з яких є Податковий кодекс України. З іншого боку, норми податкової відповідальності, які були розпорошені цим актом, лише досягли певного рівня систематизації.

Важливе місце серед норм, що регулюють юридичну відповідальність за податкові правопорушення, посідають саме норми адміністративного права, адже податкові відносини регулюються переважно адміністративно-правовими нормами, що є основою забезпечення правопорядку у цій сфері.

Список використаних джерел

1. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10.

3. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text.

4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text.

5. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text.

6. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text.

7. Науково-практичний коментар до Податкового кодексу України. URL: http://www.profiwins.com.ua/uk/comentsnk.html.

8. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text.

9. Попова С.М. Адміністративна відповідальність за правопорушення у податковій сфері. *Сучасні проблеми адміністративного права та процесу* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 30 черв. 2017 р.). Харків : ХНУВС, 2017. С. 49–51.

10. Попова С.М., Крайнюк Г.С., Попова Л.Л., Єщук О.М. Додержання податкового законодавства як необхідна умова фінансового розвитку держави. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2018. № 3 (26). С. 425–434. DOI: https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i26.144268.

11. Про затвердження Інструкції з оформлення податковими органами матеріалів про адміністративні правопорушення (редакція від 15 лютого 2022 р.) : Наказ Мінфіну України від 2 липня 2016 р. № 566. URL: https://jurliga.ligazakon.net/news/209468_d-onovlena-nstruktsya-z-oformlennya-podatkovimi-organami-materalv-pro-admnpravoporushennya.

12. Теремецький В.І. Податкові правовідносини в Україні : монографія. Харків : Диса плюс, 2012. 648 с.

Надійшла до редакції 26.11.2024

References

1. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny vid 06.07.2005 [Code of Ukraine of Administrative Procedure of July 6, 2005]. URL: Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text. [in Ukr.]

2. Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya vid 07.12.1984 [Code of Ukraine on Administrative Offenses of December 7, 1984]. URL: Retrieved from http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10. [in Ukr.]

3. Konstytutsiya Ukrayiny vid 28.06.1996 [Constitution of Ukraine of June 28, 1996]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text. [in Ukr.]

4. Kryminal'nyy kodeks Ukrayiny vid 05.04.2001 [Criminal Code of Ukraine of April 5, 2001]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text.

5. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny vid 13.04.2012 [Criminal Procedure Code of Ukraine of April 13, 2012]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text. [in Ukr.]

6. Mytnyy kodeks Ukrayiny vid 13.03.2012 [Customs Code of Ukraine of March 13, 2012]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text. [in Ukr.]

7. Naukovo-praktychnyy komentar do Podatkovoho kodeksu Ukrayiny [Scientific and practical commentary to the Tax Code of Ukraine]. Retrieved from http://www.profiwins.com.ua/uk/comentsnk.html. [in Ukr.]

8. Podatkovyy kodeks Ukrayiny vid 02.12.2010 [Tax Code of Ukraine of Decemder 2, 2010]. Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text. [in Ukr.]

9. Popova, S.M. (2017) Administratyvna vidpovidal'nist' za pravoporushennya u podatkoviy sferi. Suchasni problemy administratyvnoho prava ta protsesu *[Administrative liability for offenses in the tax sphere. Modern problems of administrative law and procedure]* : materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. (m. Kharkiv, 30 cherv. 2017 r.). Kharkiv : KhNUVS, pp. 49–51. [in Ukr.]

10. Porova, S.M., Krainyk, H.S., Porova L.M., & Yeshchuk, O.M. (2018). Doderzhannya podatkovoho zakonodavstva yak neobkhidna umova finansovoho rozvytku derzhavy [Compliance with tax legislation as a necessary condition for the financial development of the state]. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*, 3 (26), 425–434. https://doi.org/10.18371/fcaptp.v3i26.144268. [in Ukr.]

11. Pro zatverdzhennya Instruktsiyi z oformlennya podatkovymy orhanamy materialiv pro administratyvni pravoporushennya [On approval of the Instructions on the preparation of materials on administrative offenses by tax authorities] (redaktsiya vid 15.02.2022) : nakaz Minfinu Ukrayiny vid 02.07.2016 № 566. Retrieved from https://jurliga.ligazakon.net/news/209468_d-onovlena-nstruktsya-z-oformlennya-podatkovimi-organami-materalv-pro-admnpravoporushennya. [in Ukr.]

12. Teremets'kyy, V.I. (2012) Podatkovi pravovidnosyny v Ukrayini [Tax legal relations in Ukraine]: monohraf. Kharkiv: Dysa plyus, 648 p. [in Ukr.]

ABSTRACT

Kateryna Remez. Regulatory principles of legal liability for tax offenses and the place of administrative legal rules among them.

The article analyzes the normative and legal principles of legal responsibility for tax offenses and the place among them of the norms of administrative law. It was determined that the lack of tax revenues complicates the financing of social programs, the payment of salaries and pensions. Also, in the conditions of Ukraine's transition to a market economy and in the conditions of martial law, the growth of tax offenses has

become a serious problem. It is noted that crime in this area has become massive, and income concealment schemes are a common phenomenon.

The peculiarities of criminal, administrative and financial (tax) liability for offenses in the tax sphere are analyzed. The article also describes a tax offense as an illegal act that violates tax legislation and leads to improper fulfillment of tax obligations. In the course of the conducted research, it was determined that administrative and legal norms are aimed at the legal regulation of tax policy, which is expressed in the public administration of tax relations, distinguishing the status of subjects of tax relations, ensuring control in the field of taxation, applying administrative and legal norms and procedures in the field of tax activities, by collecting taxes or imposing fines for tax offenses. It was determined that an important place among the norms regulating legal responsibility for tax offenses belongs to the norms of administrative law. Tax relations are regulated by administrative and legal norms, that is, laws that are the basis for the legal order in this area.

Key words: *tax offenses, administrative regulations, legal liability, public administration, legal means*.

УДК 343.13
DOI https://doi.org/10.32782/2078-3566-2024-4-36

Михайло РОМАНЮК©
аспірант кафедри кримінального процесу
та криміналістики факультету № 1
(Львівський державний університет внутрішніх справ,
м. Львів, Україна)
roma_2025@ukr.net

СУТНІСТЬ СПЕЦІАЛЬНОГО СУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ ЯК ПРОЯВУ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ КРИМІНАЛЬНОЇ ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ

Стаття присвячена дослідженню сутності спеціального судового провадження як прояву диференціації кримінальної процесуальної форми. Сформульовано дефініцію спеціального судового провадження. На підставі аналізу наукових джерел виокремлено чотири підходи до розуміння спеціального судового провадження як прояву диференціації кримінальної процесуальної форми: 1) як самостійне кримінальне провадження; 2) як спрощена форма кримінального провадження; 3) як ускладнена форма кримінального провадження; 4) як поєднання спрощеної та ускладненої кримінальної процесуальної форм. Сформовано висновок, що спеціальне судове провадження займає особливу «нішу» у національному кримінальному процесі, перебуваючи «на перехресті» спрощеної та ускладненої кримінальної процесуальної форми.

Ключові слова: *кримінальний процес, диференціація кримінальної процесуальної форми, спеціальне судове провадження, in absentia, кримінальне провадження за відсутності підозрюваного або обвинуваченого.*

Постановка проблеми. Дослідження проблематики щодо функціонування спеціального судового провадження привертає увагу як науковців, так і практиків з огляду на специфіку його нормативного регулювання та здійснення. Неабиякий інтерес до цієї проблематики викликаний нормативними трансформаціями протягом останніх років і, звісно, неоднозначним ставленням правників до окремих елементів функціонування кримінального провадження за відсутності підозрюваного, обвинуваченого (in absentia).

© М. Романюк, 2024
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0005-6483-456X